

УДК 378.1

ВИМОГИ ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

М. В. Кісіль

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу;
76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15*

У статті проаналізовано основні вимоги до вищої освіти України в контексті формування інноваційно-інформаційного суспільства.

Ключові слова: *якість освіти, інноваційна освіта, інформаційне суспільство*

Із прискоренням темпу цивілізаційного розвитку стають актуальними нестандартні підходи до філософської рефлексії над феноменом освіти й осмислення її сутнісного, глибинного змісту. Сьогодні філософія освіти “взаємодетермінується з філософською і педагогічною антропологією, аксіологією, етикою, соціологією освіти й деякими іншими науковими дисциплінами” [12, с.9]. Утверджуються нові загальноцивілізаційні тенденції, зародження яких відбулося в останні десятиліття. Серед них: глобалізація всього комплексу суспільних процесів на планеті; перехід від індустріальних до інноваційно-інформаційних технологій; формування цінностей гуманістичного та гуманітарного спрямування.

З упевненістю можна говорити про системоутворюючий вплив цих тенденцій на всі сфери людського існування, у тому числі і на освіту. На наших очах відбувається процес концептуалізації нової філософської парадигми освіти, який проходить трьома напрямками [16, с.170]:

1) через розробку та технологізацію процесу антропоцентристської перебудови освітньої діяльності в рамках глобального процесу її гуманізації та гуманітаризації;

2) через змістовно-ціннісну соціокультурну переорієнтацію освітнього процесу в напрямку реалізації культурологічного підходу до організації навчально-виховної діяльності, що пов’язана з вирішенням цілого ряду практичних проблем операціонального та ідейного характеру – від розробки дієвих технологій укорінення індивіда в соціокультурному оточенні до визначення ціннісних пріоритетів у процесі національно-культурної ідентифікації індивіда;

3) через розробку принципово нових світоглядних засад освітньої діяльності, де пріоритетне місце має займати глобально-екологічний вимір взаємовідносин між людиною та природою, а виховання “екологічної свідомості” має замінити сцієнтистську орієнтацію на формування “технологічної людини”.

Мета статті – проаналізувати основні вимоги до вищої освіти України в контексті формування інноваційно-інформаційного суспільства.

Інноваційність – основна риса постіндустріального суспільства, у якому “пріоритет перейшов від переважного виробництва товарів до виробництва послуг, проведення досліджень, організації системи освіти і підвищення якості життя” [1, с.102]. “Перехід до інноваційно-інформаційного суспільства, – пише В.В. Ткачук, – вимагає зміни цілей, змісту, методів і технологій підготовки людини до життя у суспільстві, що набуває нових ознак, серед яких виділяють: прискорення процесу змін, що відбуваються у суспільстві, демасифікацію і дестандартизацію усіх сторін економічного і соціального життя, індивідуалізацію життя і діяльності, вивільнення часу у зв’язку із зміною характеру праці та використанням побутової техніки (Е. Тоффлер); зміни характеру використання, зберігання і перетворення інформації, утвердження якісно нової технології та організації інформаційних процесів, створення інформатики як особливої галузі індустрії (Е. Масуда); появу фабрик мислення (П. Діксон); створення синтезу телебачення, комп’ютерної техніки та енергетики (Дж. Пелтон); перехід до “електронних книг” (Х. Еванс); появу Homo educatus – людини освіченої (В. Огнев’юк); створення концептуального простору, заснованого на комп’ютерних технологіях (Дж. Нейсбіт)”. [10, с.4].

Інноваційна економіка неможлива без освітнього та науково-технічного супроводу, вирішальним стає рівень інтелектуального потенціалу. Для підготовки професіоналів з інноваційним мисленням потрібна така система вищої освіти, яка відповідає потребам особистості, здатної реалізувати себе в постійно змінному суспільстві, яка, долаючи притаманний їй консерватизм, стає гнучкою, націленою на дотримання таких принципів, як органічна єдність наук, що забезпечує широту світогляду; єдність навчання досліджень та просвіти; єдність масового навчання з індивідуалізацією виховання; єдність у різноманітті; свобода творчості у процесі досліджень, викладання та навчання; самооновлення шляхом підготовки вчених-викладачів; повнота пропонованого наукового знання; автономія при достатньому державному фінансуванні; поширення культурних традицій; індивідуалізація форм навчання за темпом засвоєння знань; кооперація навчання за різними типами та рівнями; толерантність та повага до культурних відмінностей; регіональна відмінність; вільний відповідальний вибір; розширення нерегульованої соціальної діяльності; демократичне виховання; перехід від кількісного зростання до якісного розвитку; формування гуманітарних традицій через принципи різноманіття, наукового аналізу, індивідуальної відповідальності, забезпечення свободи вибору, принциповість та вимогливість, повага до унікальності і дух жорстокої конкуренції, науковість, гуманізм, демократизм, поступовість та неперервність, рівність можливостей [13, с.197].

Проблема інновацій у галузі освіти (в змісті і технологіях) є надзвичайно актуальною, про що свідчать праці В.П. Андрущенка, Н.В. Артикуци, В.І. Астахової, В.С. Бакірова, Н.В. Балабанової, В.І. Воловича, І.М. Гавриленка, Л.М. Герасіної, Л.В. Губерського, І.М. Дичківської,

Г.Ю. Зборовського, Ф.З. Зіятдінової, Г.П. Климової, О.Г. Козлової, В.С. Кременя, С.О. Макєєва, В.Я. Нечаєва, А.О. Овсяннікова, В.Л. Оссовського, В.М. Паламарчука, Є.А. Подольської, Л.Я. Рубіної, А.О. Ручки, М.М. Руткевича, О.Л. Сکیدіна, В.О. Соболева, М.Х. Тітми, Ф.Р. Філіпова, Ю.О. Чернецького, Ф.Є. Шерегі, О.О. Якуби та ін.

Створення ефективного інноваційного клімату у вищих навчальних закладах визначається як стратегічна мета реформування і модернізації вищої освіти в Україні, що сприятиме прогресивним нововведенням, впровадженню сучасних технологій і методів навчання, створенню нових освітніх моделей і структур. На державному рівні розроблений план конкретних заходів і дій, що передбачають фронтальну модернізацію освітньої діяльності вищої школи на рівні європейських вимог. Серед найважливіших наступні [3, с.27]: застосування багатоступеневої системи вищої освіти, запропонованої учасниками Болонського процесу; впровадження кредитно-модульно-рейтингової системи організації навчального процесу, в якій кредити, модулі і критерії оцінки якості знань студентів узгоджуються з Європейською кредитно-трансферною системою (ECTS); уведення додатка до диплома з метою визнання національної шкали європейською системою вищої освіти; матеріально-технічне переоснащення усієї системи освіти; удосконалення системи управління вищими навчальними закладами; активізація міжнародної співпраці і вільне пересування студентів, викладачів, менеджерів освіти та дослідників; впровадження інноваційних технологій, методик і форм викладання; посилення науково-дослідного та прикладного аспектів освіти, перетворення університетів на науково-освітні комплекси; демократизація та гуманізація навчального процесу; розширення спектру мовної підготовки фахівців (опанування декількох мов) як необхідна умова підтримки високої професійної компетентності та затребуваності на міжнародному рівні.

Щоб відповідати сучасним вимогам, вища освіта України має бути гнучкою (адаптивною) та динамічною, а вищий навчальний заклад повинен характеризуватись такими інноваційними рисами, як [13, с.400-401] активний громадський контроль за якістю освіти; моніторинг стану закладу, проведення досліджень та розробка стратегічних планів розвитку; активне використання Internet; активна громадська роль у суспільстві, толерантність та повага, опанування культурної спадщини; активізація міжуніверситетських зв'язків, розширення асортименту послуг; "командна" культура досліджень на полідисциплінарній основі; втілення методології відповідального формування власних навчальних планів; за результатами студентських наукових досліджень систематичне видання "студентських наукових студій"; координація діяльності учасників об'єднання, що сприятиме усталеному характеру взаємодії; творча співпраця на міжнародному рівні.

"Якість вищої освіти має забезпечити врахування в навчальному процесі динаміки технологічних та структурних змін, стратегії підприємництва, інноваційних процесів, організаційних вдосконалень, насиче-

ності ринку праці, попиту і пропозиції окремих спеціальностей. Підготовка кадрів у вищій школі може вважатися лише тоді ефективною, якщо її технології будуть орієнтуватися на завдання XXI століття” [11, с.148].

Постіндустріальне суспільство називають не лише інноваційним, але й інформаційним, таким, що характеризується переходом від індустріальних до науково-інформаційних технологій і формуванням суспільства знань. “Інформаційне суспільство – це новий, особливий етап життєдіяльності цивілізації. Він базується на інтелекті. Його головною дійовою особою є людина, яка володіє інформацією, комп’ютерною і лазерною технікою, біотехнологіями і генною інженерією, електронікою, теле- і відеокommунікаціями тощо”, – пише В.Андрущенко [2, с.12-13] і додає, що філософія освіти інформаційного суспільства ще не осмислена комплексно, широкоформатно.

Важливо, щоб інформаційне суспільство мало чітку гуманістичну спрямованість і визначалось такими базовими цінностями, як пріоритет громадянських прав і свобод, соціальна активність, ініціативність, право вибору, відповідальність. На соціально-філософському рівні це означає дотримання якостей інформаційного суспільства: толерантності в суспільно-соціальних стосунках щодо інформаційно-знаннєвого спілкування студента й викладача, організаційно-управлінської системи вищої освіти, в тому числі інформаційно-комунікативного спілкування, в якому розкривається ціннісний, аксіологічний, когнітивний зміст вищої освіти; прагматизму суспільства з погляду оптимального, людського застосування можливостей, життєвих сил, енергії, інформації тощо; духовного досвіду цивілізаційного вирішення пізнавально-етичних проблем, у тому числі технократичного, технологічного характеру; сучасної відповідальності особистості перед проблемами виживання людства; сучасної інформаційної безпеки людини, яка пізнає навколишній світ і опинилась у стані хаотичності інформаційних впливів, шумів тощо; інформаційної культури особистості як явища світоглядного характеру, в якому саме вища освіта на інформаційно-культурному рівні намічає орієнтири культурного буття особистості; індивідуалізації пізнання як реалізації інформаційного змісту історії, що полягає в прогресуючій схематизації мислення, – коли людина, пізнаючи все більше в своїй діяльності, переходить від природних схем до штучних, спочатку колективних, а потім і індивідуальних [14, с. 49-50].

Плекання інформаційної культури серед працівників навчальних закладів – перший і найважливіший крок до кардинального підвищення якості освіти. М. Барбер, якого називають архітектором реформ освіти у Великобританії, розробив у 2001 році концепцію “інформованого професіоналізму”, яка мала на меті намітити подальші шляхи реформування англійської освіти. Дана концепція певною мірою придатна і до вищої освіти, вона передбачає постійний аналіз інформації і впровадження передового педагогічного досвіду, пропагує новий стиль відносин держави і освітнього закладу, коли можливий перехід від “системи інфор-

мованого державного регулювання до системи інформованих професійних суджень” [5, с. 33].

Інформаційна культура – це запорука якісної освіти, бо вона має установку на формування і становлення творчої, розвиненої особистості, скорочує час навчання майже утричі, сприяє адекватності навчального процесу динамічним змінам, що відбуваються в глобальному інформаційному світі. Розвиток інформаційного суспільства – це можливість створення біокомп’ютерної моделі навчання, яка “передбачає інтерактивне управління з освоєнням знань, застосування різноманітних матеріалів: бази знань (гіпертексти лекцій); банк даних (тести контрольні та атестаційні), навчаючих і тестуючих програм із зворотнім зв’язком, самостійну роботу з допомогою біоінформаційних технологій з вивчення та оформлення учбових завдань. Відзначимо, що в основі застосування біоінформаційних технологій лежить свідомість та надсвідомість, активна самостійна робота студентів; навчальні програми; віртуальний освітній простір і віртуальна реальність” [7, с. 136].

Утвердження розуміння важливості та необхідності інформаційних технологій як одного з провідних інструментів професійного самоствердження особистості, а далі – конкурентоздатності держави, сьогодні має стати одним із пріоритетів в діяльності закладів вищої освіти України. Слід негайно посилити вимоги до якості навчально-методичної бази, забезпечення навчального процесу новими і сучасними засобами і методами пізнання, що пов’язані з передовими інформаційними технологіями.

Вища освіта в інформаційному суспільстві – це середовище інформаційного обміну, який передбачає не лише засвоєння, але й передачу та генерування нової інформації в обмін на отриману, а також продукування знань. В цьому контексті проводиться чітке розмежування знання та інформації. *Знання* – це результат пізнання дійсності, що має системне і несуперечливе оформлення і є за характером об’єктивним (незалежним від волі людини). *Інформація* – це відомості будь-якого роду, що часто виражають суб’єктивну думку мовця, можуть бути недостовірними і суперечливими. Російський вчений Г.Ільїн звертає увагу на важливий ефект взаємопереходу знань в інформацію і навпаки. Відносність знання через швидке застарівання призводить до “витіснення знань інформацією в якості основного елемента освітнього процесу, що перетворює знання в інформацію про світ” [9, с.92]. Таким чином, студент отримує несистематизовані відомості, осистемлення та перетворення яких в знання є завданням самого студента.

Звідси оцінка якості вищої освіти може включати такі параметри, як адекватне навчання способів опрацювання інформації; забезпечення ефективності набуття студентом таких компетенцій, як досконале володіння комп’ютером, знання щонайменше двох іноземних мов; результативність методів вироблення навичок встановлення наукової істини; успішність у створенні атмосфери особистого переживання народження знання; оптимізація діалогу в процесі співтворчості між викладачем та студентом.

Вища освіта повинна сприяти становленню громадянина інформаційного суспільства, в якому кожен має можливість отримати оперативну та достовірну інформацію будь-якого виду і призначення за допомогою глобальних інформаційних мереж з будь-якої точки географічного простору; наявна можливість реалізації миттєвої комунікації як між окремими членами суспільства, так і з державними та суспільними структурами; трансформується діяльність засобів масової інформації, розвивається та інтегрується з інформаційними мережами цифрове телебачення; зникають географічні та політичні кордони держав в рамках інформаційних мереж.

Російський вчений О. Сютюренко виділяє п'ять блоків державного рівня проблем інформатизації науки та освіти, розв'язання яких, на нашу думку, безпосередньо сприятиме підвищенню якості вищої освіти, зокрема і в Україні [17].

Перша група проблем – це електронізація інформаційних ресурсів і реалізація сучасного телекомунікаційного доступу вчених до провідних національних центрів.

Друга група об'єднує проблеми створення уніфікованого інтерфейсу доступу до ресурсів та електронних каталогів наукових бібліотек, а також створення системи цифрових бібліотек, у першу чергу на базі існуючих державних.

Третя група проблем спирається на принцип взаємодоповнюваності понять “впровадження” та “інтеграція”. Йдеться про впровадження інформаційних методів у процеси наукових досліджень: комп'ютерне моделювання, кореляційний аналіз, статистичний аналіз і тощо. Обов'язковим паралельним процесом має бути інтеграція науководслідницької та інформаційної діяльності шляхом впровадження альтернативної інформаційної технології – комп'ютерної автоформалізації професійних знань. Учені можуть продукувати нові знання шляхом проведення експериментів, теоретичних розрахунків і тощо.

Не менш важливим, однак, є узагальнення та систематизація вже накопичених знань та створення умов для широкого доступу до цієї наукової інформації.

Четверта група проблем – це відновлення на якісно новому рівні інформаційного обміну між інформаційними центрами країн – колишніх республік СРСР. На нашу думку, цілком логічно було б доповнити цю ідею необхідністю розвитку обміну з якомога більшою кількістю країн світу.

Нарешті п'ята група – це проблеми реалізації взаємного обміну науковою та технічною інформацією вітчизняних та зарубіжних вчених засобами телекомунікаційного зв'язку.

Загалом, виділені групи проблем підкреслюють, що освіта і наука – це цілісна “зв'язка”, в якій одна складова відіграє дедалі важливішу роль для розвитку іншої складової. Підвищення якості вищої освіти можливе сьогодні лише за умови “фундаменталізації освіти на основі ор-

ганічної єдності його технічної, природно-наукової та гуманістичної складових” [6, с.13].

Гуманістична спрямованість інформаційного суспільства передбачає і відповідну спрямованість інформаційних освітніх технологій, що ставить низку вимог перед сучасним ВНЗ. Це, по-перше, підбір таких інформаційних освітніх технологій, які б доносили до студента “розуміння розмаїття людських культур, складності й неоднозначності гуманістичної перспективи людства” [8], давали “змогу універсально й водночас гнучко, індивідуально адаптуватись у світі знання, на ринку новітніх професій, реалізувати інтелектомісткість виробництва, праці й духовного продукту” [14, с.49].

По-друге, важливим є забезпечення принципу плюралізму, що виключає претензії когось на абсолютність та адекватність істини.

По-третє, викладач вишу має дотримуватись у своїй роботі принципу репрезентативності тих інформаційних освітніх технологій, які вже здобули загальне визнання і виявляють дбайливе ставлення до першоджерел, класичних текстів. Педагог має володіти мистецтвом інтерпретації, творчого підходу, здатного ввести студента в складний світ гуманітарної культури. Ще одна вимога – дотримання принципу дистанціювання, що передбачає збалансоване та безстороннє застосування інформаційних освітніх технологій. Це, зокрема, означає і те, що викладач не має права нав’язувати власні політичні чи будь-які інші переконання, застосовувати в навчально-виховному процесі авторитарні методи впливу на свідомість студента і т.п.

П’ятою вимогою, яку слід адресувати всім творцям стратегії вищої освіти, можна вважати необхідну при впровадженні сучасних освітніх технологій фундаменталізацію як “поглиблення теоретичної, загальноосвітньої і загальнокультурної компоненти в змісті цих технологій” [8].

У цьому контексті йдеться насамперед про методологізацію змісту як освіти, так і власне її інформаційних технологій. Викладання таких різних за своєю сутністю дисциплін, як гуманітарні та природничо-наукові, неможливе за одними і тими ж схемами вербалізації чи догматичного заучування матеріалу, “розфасованого” на окремі змістові порції.

Дотримання перелічених вище п’яти вимог сприятиме підвищенню якості вищої освіти, допомагатиме основному суб’єкту навчального процесу не лише опанувати певний об’єм знань, але й розкрити свою різнопланову сутність.

В умовах інформаційного суспільства вищий навчальний заклад кардинально змінює такі свої основні складові, як організаційна структура, методи і форми навчання, викладацький склад. Так, наприклад, привабливою і доступною стає дистанційна форма навчання засобами Інтернету, що дає змогу заощаджувати час і кошти, сприяє підвищенню якості освіти завдяки таким рисам, як самоменеджмент знань, гнучкість розкладу, інноваційність, творчий пошук, можливість здійснення особистого вибору та ін. [4, с.29].

Забезпечення високої якості освіти у вищому навчальному закладі в умовах інформаційного суспільства потребує, окрім всього іншого, змін в управлінні в напрямку усунення таких чинників, як надмірна централізація та адміністративний вплив, закритість у прийнятті рішень, волонтаризм та непрозорість в діях щодо основних суб'єктів навчального процесу. Натомість уся управлінська діяльність має спрямовуватись на створення повнокровного інформаційного середовища партнерського спілкування та творчості викладача і студента. Останній при цьому розглядається як носій нової свідомості, яка здатна органічно та ефективно опанувати найпередовіші механізми орієнтування у віртуальному просторі з метою створення нових знань та технологій.

Система вищої освіти повинна стати також і чинником упередження розгортання деяких негативних сторін інформатизації суспільства. Йдеться, перш за все, про явище “інформації заради інформації”, коли відбувається субституція знань інформаційним валом, коли кількість шкодить якості, коли має місце “безсенсове переуцільнення інформаційного середовища людини та досягнення власних цілей, далеких від здобуття нового знання”, коли “відбувається загальна декультуризація соціуму, пов'язана з розвитком (і навіть ренесансом) хибних форм креатосфери, що поширюються і в мистецтві (маскультура), і в освіті (формування обмеженої еліти і маси працівників для універсамів, “макдональдсів” та складальних конвеєрів), і в науці (яка стає дедалі більше позитивістською, орієнтованою на розвиток “фіктивного” сектора)” [15].

У якості висновків наголосимо на наступному. У добу глобалізації, перманентних соціальних трансформацій, науково-технологічних відкриттів, інформатизації суспільства вища освіта має не лише виконувати роль стабілізатора, – вона мусить також сприяти появі випереджаючих технологій, що каталізують поступ суспільства в його стабільному розвитку. У “надрах” вищої освіти має відбуватись оцінка і корекція ціннісних орієнтирів суспільства, тут слід шукати раціональний баланс традиційних та інформаційно-інноваційних технологій.

Якість вищої освіти в глобалізованому інформаційному суспільстві обумовлюється не кількістю комп'ютерів, не багатством інформаційних баз, а підготовленістю як студента, так і викладача до ефективної переробки інформації з метою отримання системних та об'єктивних знань. Інформаційне суспільство – не самоціль, а незалежна від нашої волі реальність, яка, за вмілого з нею поводження, може сприяти побудові суспільства знань та інновацій.

У зв'язку зі стрімким розвитком нових технологій та застаріванням великої кількості професійних знань важливою умовою соціальної комфортності людини є самоосвіта, перепідготовка, навчання впродовж життя. Завданням вищого навчального закладу стає створення освітнього капіталу – знання та вміння населення, що відповідають потребам ринку праці, громадському життю, дають потенціал самореалізації особистості в різних, часто діаметрально протилежних сферах діяльності. Глобалізація та інформатизація в сукупності призводять до того, що

найбільш пріоритетними сферами стануть наука та освіта, а конкурентоспроможність країн визначатиметься, перш за все, рівнем людського розвитку та станом наукового потенціалу держави.

Глобалізація та інформатизація також мають суперечливий характер, тому перед вищою освітою постає таке вкрай важливе завдання, як утримання гуманістичної спрямованості соціальних процесів заради подолання можливої глобальної деструкції духовності.

Література

1. Bell D. Notes on the Post-Industrial Society / D. Bell // The Public Interest. – 1967. – №7.
2. Андрущенко В. Філософія освіти XXI століття: пошук пріоритетів / В Андрущенко // Філософія освіти. – 2005. - №1. – С. 5-17.
3. Артикуца Н.В. Інновації як фактор модернізації та підвищення якості вищої освіти / Н.В. Артикула // Вища освіта України. – 2006. - №3, додаток, Т.2. – С. 24-32.
4. Балабанова Н. Суспільство знань та інновацій: шлях до майбутнього України / Н. Балабанова. – К.: Арістей, 2005. – 104 с.
5. Барбер М. Преимущества системы ответственности и отчетности / М.Барбер; пер. с англ. С. Кульда // Вопросы образования. – 2005. – №1. – С. 10-38.
6. Бех В. Філософський аналіз походження соціальних проблем вищої школи / В. Бех // Вища освіта України. – 2005. – №3. – С. 13-19.
7. Задоя Є.С. Новітні технології розвитку вищої освіти / Є.С.Задоя // Вища освіта України. – 2006. – №3, додаток, Т.2. – С. 135-138
8. Зуєва В.І. Аксиологічний аспект гуманістичної спрямованості інформаційних освітніх технологій / В.І. Зуєва // Мультиверсум. Філософський альманах. – К.: Центр духовної культури, – 2005. – № 49. – Режим доступу: http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_49/Sujeva.html
9. Ильин Г.Л. Философия образования (идея непрерывности) / Г.Л.Ильин. – М.: Вузовская книга, 2002.
10. Інформатизація освіти як чинник формування інноваційно-інформаційного суспільства в Україні (філософський аналіз): автореф. дис. ... канд. філософ. наук : 09.00.10 [Електронний ресурс] / В.В. Ткачук; АПН України, Ін-т вищ. освіти. – К., 2010. – 18 с.
11. Калінічева Г.І. Модернізація системи вищої освіти України як засіб регулювання ринку праці та зайнятості / Г.І. Калінічева // Вища освіта України. – 2006. – №3, додаток, Т.2. – С. 139-150.
12. Кремень В. Шляхи розвитку сучасної філософії інженерної освіти / В.Кремень, С.Пазиніч, О.Пономарьов // Вища освіта України. – 2006. – №1. – С. 7-12.
13. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: Монографія / О.П. Мещанінов. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – 460 с.

14. Мудрак В. Методологічні засади управління соціальною інформацією у змісті й організації вищої освіти / В. Мудрак // Вища освіта України. – 2005. – №3. – С. 45-50.
15. Ральчук О. Інформаційне суспільство: між ейфорією спокус та законами універсаму / О.Ральчук // Вісник НАН України. – 2003. – №2. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/vis-nanu/2003-2/7.htm>
16. Романенко М.І. Філософія освіти. Посткласична філософсько-освітня парадигма: історичний генезис, теорія, напрями концептуалізації. Наукова монографія – М.І. Монографія. – Дніпропетровськ, Промінь, 2001 – 180 с.
17. Сютюренко О.В. Информационное общество и информатизация науки / О.В. Сютюренко. – Режим доступу: http://www.rfbr.ru/default.asp?doc_id=5198

Стаття надійшла до редакційної колегії 22.12.2010 р.

Рекомендовано до друку докт. філос. наук, професором Дзвінчуком Д.І.

THE REQUIREMENTS TO UKRAINE'S HIGHER EDUCATION IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE AND INFORMATIONAL SOCIETY'S FORMATION

M. V. Kysil'

*Ivano-Frankivs'k National Technical University of Oil and Gas;
76019, Ivano-Frankivs'k, st. Carpats'ka, 15*

The article investigates basic requirements to Ukraine's higher education in the context of Innovative and Informational Society's Formation.

Key words: *quality of education, innovative education, Informational society*